

vis neutral for ikke at sige allieret Tilnærmelse til Ministeriet, som jeg fra mit Standpunkt ikke kan finde ønskelig i denne Sag. Ministeriet har navnlig med Hensyn til det Punkt, som jeg nu skulde tillade mig at fremdrage, og som jeg anseer for at være af temmelig væsentlig Betydning, nemlig det om Borgemeesteren eller Byfogden, lagt Vægt paa, at det ikke kunde ønske, at denne Embedsmand fjernedes fra den Deeltagelse i Kjøbstædernes Communalbestyrelse, som han hidtil har havt. Der er til Støtte herfor fremsat Afstikligt, som dog efter min Mening ikke indeholder tilstrækkelige Grunde. Den ærede Indenrigsminister har blandt Andet fremsført, at Byfogden er i Besiddelse af en vis særlig Kundskab, saa at man af den Grund maatte ønske hans Nærværelse og Deeltagelse i Communalbestyrelsen. Nu vil jeg ingenlunde nægte, at Byfogden i Reglen er en kundstabsvrig Mand, og at han navnlig besidder særlig Kundskab i Alt, hvad der angaaer Jura; det vil jo ikke kunne nægtes, at alle Byfogderne have denne Kundskab i større eller mindre Grad. Hvorvidt det imidlertid ubetinget kan siges, at Byfogderne i Gjennemsnit skulle besidde større særlig Kundskab og Indsigt i det egentlige Communalvæsen end en Mængde af de andre Borgere i Staten, finder jeg mere tvivlsomt; ja, jeg troer endog i saa Henseende at turde paastaae, at der blandt Byens Mænd, der sidde i borgerlige Stillinger, meget hyppigt findes Mænd, der ere bedre inde i, hvad der egentlig angaaer Communens Anliggender og Tarv, end Magistratsembedsmændene, Byfoged eller Borgemeester. Der er sagt, at vi ikke skulde holde Idealet frem eller søge at opnaae en ideel Ordning i denne Retning, og det kunde jo være meget rigtigt, hvis der i saa Henseende ikke allerede forelaa Noget, som jeg troer maa slaa denne Paastand tilside. Vi have jo nemlig Bøsteparagraphen i Grundloven, og den kunne vi ikke see bort fra. Vi kunde dog vel ikke troe, at der er noget saa Svævende og Vildt i en saadan Bøsteparagraph, som staaer i en Grundlov, at man skulde kunne sige, at den er for ideel. Det vilde være i højeste Grad farligt, om man vilde lægge for megen Vægt paa en saadan Ytring, thi derved mener jeg,

at man lettelig kunde komme til at mistænkeliggjøre Grundlovens Bestemmelser i det Hele og komme til at sige, at Grundloven i det Hele taget er for ideel, og det troer jeg dog ikke, at man bør. Selv i den reviderede Grundlov er det Punkt ikke bortrevideret, som siger, at der ved Lov skal tilsikres Communerne selv Afgjørelsen af deres egne Anliggender under Regjeringens Tilsyn. Denne Bestemmelse, siger jeg, staaer endnu fast, selv i den reviderede Grundlov, og det er ikke noget Phantastibillede. Jeg troer ikke, man er berettiget til at sige, at det er for ideelt eller for phantastisk at ønske de Bestemmelser gjennemførte, der staae i Grundloven; det mener jeg, at man bør gjøre, og det ikke alene for den enkelte Sags Skyld, men for Principets Skyld i Almindelighed, for ikke at give nogen Anthyding af, at man i det Hele taget finder, at den Grundlov, hvorunder vi Alle staae, er for ideel. Ja, jeg vil tillade mig reent ud at sige, at det forekommer mig, at det Ministerium, der siger, at en saadan Grundlovsbestemmelse ikke for Tiden egner sig til Gjennemførelse, ikke ganske fuldstændigt optræder paa constitutionel Maade. Der er sagt, at man skulde lade sig nøie med dette, for dog at faae Noget, og ikke stille Forbringerne høiere, end at man kunde opnaae dem. Ja, det kan ikke nægtes, at der er gjort et Fremstridt ved det Forslag, her foreligger, men jeg vil see Sagen fra en anden Side. Naar man vil tale om den Taalmodigheds- og Prøvelsestid, vi skulle have, for at vi endelig kunne blive saa modne og myndige, at man kunde give Communerne fuldstændig Myndighed og Selvstændighed i deres egne Anliggender, saa vil jeg udtale, at det jo nu paa det Nærmeste er 30 Aar, siden Communalloven blev indført i Kjøbstæderne, og det forekommer mig, at denne Tid maatte kunne være saa temmelig tilstrækkelig til at give Borgerne den Døvelse og Modenhed, der overhovedet maatte være ønskelig og nødvendig, for at de ikke længere skulle gaae i Magistratsembedsmændenes Ledebaand. See vi hen til de sidste Aars Historie i Danmark, saa vil jeg, idet jeg henleder Opmærksomheden derpaa, spørge, om ikke det Forhold, som de danske Borgere i disse Aar have viist baade i Krig og Fred, har talt til deres